

Cucullia balsamitae B. Csakis Budapest környékén és Peszéren május végétől június végéig a Peucedanumnak multévi száraz kóróihoz hozzátapadva. — Hernyója június elejétől szeptember elejéig Hieracium pilosellán, Chondrilla junceaán, Thalictrumon és Peucedanumon.

C. umbratica L. Április végétől június közepéig és július elejétől augusztus végéig kivált a fiatal gyümölcsfákat tartó kárókhoz s a Peucedanum kóróihoz hozzátapadva. — Hernyója június végétől július közepéig és szeptemberben Chondrilla junceaán, Erigeronon és salátán, mindig nappal a tápnövényen.

C. lactucae Esp. Hernyója június elejétől július közepéig a közönséges salátán, mely akkoron már virágot hajtott, s a melynek tetején ül. A lepke részint még ugyanaz évben kel ki, részint kitelei a báb.

Plusia asclepiadis Schiff. Hernyója júniusban Asclepiadesen, napközben rözse és száraz lomb alatt, gyakran a tápnövénytől nagy távolságban.

Pl. modesta Hb. Júniusban. — Hernyója április elejétől május végéig a Pulmonaria mollis és Symphytum officinale virágaiban összesodort (font) levelei között, és csak az utolsó vedlés után szabadon a tápnövény szárán vagy levelein.

Különfélék.

Japán kártékony rovarairól, kivált lepkéiről értekezik Dr. Maczura S., japán tudós, a ki néhány hónapig Budapesten időzött, Berlinbe utazott és tavaszkor huzamosabb tartózkodásra újra hazánkba jön. A japán szigetek az 51. foktól a 20. fokig, azaz kb. Krakótól Nubiáig terjednek s ennél fogva változó éghajlatuk, számos hegységük és gazdag flórájuk (kb. 5000 Phanerogama) igen változatos rovarfaunával is bírnak. Ezek jó része palaearktikus. Így az eddig kártékonynak ismert 153 lepkefaj közül 78 európaiakkal azonos, melyek némelyikét újabb gyümölcsfákkal behurcoltak. Ilyenek: *Aporia crataegi*, *Carpacopsa pomonella*, *Hypnomena malinella*, *Tinea granella*, *tapetzella* és *pellionella*. A legfontosabb gazdasági növényt, a rizset 11 rovar károsítja, köztük a *Plusia festucae* is, mely nálunk elég ritka; a legnagyobb ellensége két orrmányos bogár (*Schoenobius bipunctifer* és *Chilo simplex*), mely olykor a rizstermelésnek egy harmadát tönkre teszi. A szintén igen fontos szederfának 15 rovar-ellensége van, köztük az *Arctia Caja*, *Spilosoma menthastris*, *Porthesia similis* és az egyébként oly hasznos *Bombyx mori*-nak ott vadon élő *mandarina* fajváltozata, melytől — legújabb kutatások szerint — amaz származik. A teá-

nik ellenben csupán 5, a gyapotnak pedig 4 rontója van, viszont az indigo növényeket 8 rovar károsítja s ezek között 3 olyan (*Agrotis segetum*, *Mamestra brassicae* és *Botys unibilalis*), mely nálunk is rossz hírben áll; megjegyzendő, hogy a *Mamestra brassicae* a gyapotban is kárt tesz. Egyáltalában nem esodáljuk, hogy az itt említett fajokon kívül még a következőket is kártékony minőségben látjuk szerepelni: *Pieris napi* és *rapae*, *Orgyia gonostigma*, *Dasychira pudibunda*, *Oenieria dispar*, *Psilura monacha*, *Leucoma salicis*, *Bombyx neustria*, *Heliothis armiger* stb. Ellenben meglepő, hogy nálunk igen ártalmoknak ismert fajok változott viszonyok közt kártékonyon lépnek fel, minők: *Papilio Machaon*, *Vanessa cardui*, *Sphinx convolvuli*, *Lasiocampa tremulifolia* és *Charickia umbra*; még feltűnőbb, hogy oly notorius kártevők mint *Pieris brassicae* és *Porthesia chrysoorrhoea* ott nem kártékonyak. A proscibáltak közt szerepel az *Acherontia Atropos* is, de Japánban *Solanum melongena* és *Sesamum indicum* a tápnövénye s burgonyán még nem érték, míg az azt gazdaságilag pótló *Ipomoea battalasa*-ra rászokott a *Sphinx convolvuli*, mely nálunk a szulak-fajokkal megelékszük.

Lepidopterologiai adatok. Abból a szempontból indulván ki, hogy apróbb, jelentéktelennek látszó megfigyeléseknek is van némi értéke, bátorkodom ezennel egyet-mást felemlíteni. Tudvalevő hogy a parthenogenesis a Psycheknél nem ritkán fordul elő; a *Psyche unicolor*, *Ecksteini* és *Zelleri* fajoknál megis állapították (R. L. III. 59.); újabban a *P. viciella*-n is észleltem; 1899-ben ugyanis számos hernyóm volt, melyek el is báboztak, de kikelt lepkét nem láttam, a helyett számtalan hernyóm lett, melyek kifejlődvén, csupa nősténylepkét adtak. — *Porthesia similis*-t Pleternicán 1900. szept. 14-én 15 hímjét fogtam lámpásnál: nyilván második ivású, melyről még eddig nem volt tudomás. Ugyiszintén megfigyeltem, hogy itt, Szerém megyében a *Papilio Podalirius*-nak esetleg harmadik ivadéka is van, a mennyiben nálam szept. 8-án hábból kelt ki egy példánya. — A ritka *Cossus terebra*-t Jankovácznál fogtam, Pozsega közelében. A nem kevésbé ritka *Aspilates formosaria*-t pedig, különben előttem ismeretlen hernyóból tenyésztettem; szerencsére elkülönítve tartottam és pontosan megfigyeltem, legközelebb le fogom írni. Ezt a lepkét nálunk, tudtommal csupán Budapesten fogták néhány példányban; egyébként csak északi Németországból, nyugati Franciaországból és az Uralhegységből ismeretes. Köcsa György.

Élősdli és betegségeket előidéző legyekről értekezett közelebb Dr. Weber L., összefoglalván az eddigi kutatások eredményét. Az embernek időleges belső élősdijehez kivált a Muscida-lárvák járulnak nagyobb mennyiségben. Így p. o. a sajtkukaczat, *Piophilicasei* L.-t és az árnyékszékében levő hügyban élő *Teichomyza fusca* Macqu.-ot ürülékben és hányásban találtak. Az ürülékben leggyakrabban megfigyelt álcza az *Anthomyia canicularis* Meig.-é. A káposztafélékben élő álczák a belekben zavarokat okoznak, a míg hányás vagy hasmenés be nem következik. Ismeretes oly eset